

Programma:

Moederschap revisited

Marli Huijer en Christien Brinkgreve, gastdocent Nelleke Nicolai

Datum: 28 oktober – 1 november 2024

Maandag 28-10-24	
09.45 uur	Aankomst met koffie/thee
10.30 uur	<p>Kennismaking</p> <p>Lezing Christien Brinkgreve over veranderde opvattingen over het moederschap – van bestemming tot valkuil – aan de hand van de klassieker <i>L'amour en plus. Histoire de l'amour maternel</i> van de Franse filosoof en feminist Elisabeth Badinter (1980). In deze tijd is daar een nieuw ideaal bijgekomen: moederschap als zelfverwerkelijking.</p> <p>Vragen: welke eisen worden aan het moederschap gesteld, vroeger en nu, en zijn die eisen hoger geworden? Worden moeders meer dan voorheen verantwoordelijk gesteld voor het geluk van haar kinderen? Waar moet de moeder in voorzien, en duurt dat een leven lang? Waarom blijven vaders zo vaak buiten beeld, en waarom zo vaak buiten schot?</p> <p>Literatuur: fragment Elisabeth Badinter, <i>De mythe van het moederschap</i></p>
11.30 uur	Koffie/thee
11.45 uur	Vervolg cursus – zie boven
13.00 uur	Lunch
Vanaf 14.00 uur	Mogelijkheid tot inchecken op de hotelkamer
14.30 uur	<p>Vervolg cursus</p> <p>Interactieve lezing Marli Huijer over moederlijke ambivalentie aan de hand van <i>Medea</i>. En aanreiken van filosofische begrippen om te reflecteren op het hedendaagse moederschap en de verbeelding ervan.</p> <p>Begrippen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Subjectiviteit (Wie mag je zijn? Welke stem en verbeeldingsruimte heb je?), zelfverlies en objectivering van het zelf. 2. Moederlijke ambivalentie (liefde en haat, trots, angst, schaamte en schuld, conflict tussen eigen behoeften en die van het kind). 3. Verbeeldingsruimte <p>Literatuur: fragmenten uit Euripides, <i>Medea</i>.</p>
16.00 uur	Koffie/thee
16.15 uur	Vervolg cursus – zie boven
17.30 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	<p>Vervolg cursus</p> <p>Uitleg over de schrijfpodracht (het zelf experimenteren met de</p>

	verbeeldingsruimte over moederschap) plus voorlezen van enkele van de meegenomen fragmenten: wat raakt je in deze tekst? Vertoning van humoristische sketches over moederschap.
21.30 uur	Einde programma van dag 1 / aan de bar

Dinsdag 29-10-24	
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt
09.30 uur	Start programma
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	<p>Vervolg cursus Interactieve lezing Marli Huijter over de mythe van de Bacchanten (vrouwen die de stad verlaten, buiten de muren zusterschap ervaren en weer teruggaan naar de stad om hun gelijkwaardige rol te eisen – het loopt desastreus af) en de recente bestseller <i>All Fours</i> van Miranda July. Aan de hand van de uitleg die de Amerikaanse politiek filosoof Bonnie Honig in <i>A Feminist Theory of Refusal</i> van deze mythe geeft en de begrippen die ze aanreikt om de traditioneel vrouwelijke of moederlijke rol te weigeren: buitenwerkingstelling (<i>inoperativity</i>), genegenheid (<i>inclination</i>) en verhalen verzinnen (<i>fabulation</i>), onderzoeken we de verbeeldingsruimte rondom moederschap. Literatuur: fragment uit Bonnie Honig, <i>A Feminist Theory of Refusal</i>.</p>
12.30 uur	Lunch
14.00 uur	<p>Vervolg cursus Lezing Christien Brinkgreve over verbeeldingstekort. In de oude beelden en verhalen is er voor de moeder geen positief geconnoteerde plaats weggelegd als actief verlangend en sprekend subject. Haar speelruimte is beperkt (hoedster en voedster), als ze die te buiten gaat wordt ze gestraft. Hoe kunnen we die ruimte vergroten? Allereerst door ruimte te geven aan de ervaring van moederschap, met de ambivalenties, frustraties, ingehouden woede. Door te verkennen wat een 'goede' en een 'slechte' moeder is, en hoe diep en vast die beelden zijn. Dan kan de ruimte vergroten om buiten die orde te treden, te ervaren welke angsten dit oproept bij zichzelf en anderen, en wat de straffen zijn voor overtreding. Literatuur: fragment uit Rosemarie Buikema, <i>De loden Venus en het verborgene</i>.</p>
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Vervolg cursus – zie boven
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	<p>Vervolg cursus Film</p>
21.30 uur	Einde programma van dag 2 / aan de bar

Woensdag 30-10-24	
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt
09.30 uur	Start programma Lezing Nelleke Nicolai over 'Elke moeder is een dochter'. Interactieve inleiding over moeders in de geschiedenis van de psychoanalyse en psychologie. Veranderende opvattingen over wat kinderen nodig hebben en hoe de rol van moeders daardoor veranderde. Aan de orde komen seksualiteit en hechting, borstvoeding, erotiek en de deseksualisering van moeders. Wreedheid en haat tussen moeders en dochters. Literatuur: fragmenten uit Janet Sayers, <i>Mothering Psychoanalysis</i> , Rachel Cusk, <i>Aftermath</i> , Jacqueline Rose, <i>Mothers. An Essay on Love and Cruelty</i> .
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Vervolg cursus – zie boven
12.30 uur	Lunch
14.00 uur	Vervolg cursus Workshop Nelleke Nicolai over: Wat leerde je van je moeder? Welke onbewuste (tot nu toe) en bewuste boodschappen kreeg je mee? Welke kreeg zij van haar moeder mee? Hoe hoort een moeder te zijn, welke gedachten en emoties mogen wel en welke niet? Hoe heeft je moeder jouw opvattingen over moederschap beïnvloed? Wat zou je zelf willen veranderen? Cursisten interviewen elkaar in groepjes van drie.
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Vervolg cursus – zie boven
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Vervolg cursus Opzet van de zelf geschreven tekst worden in groepjes besproken. Daarnaast: voorlezen en bespreken van enkele van de meegenomen fragmenten.
21.30 uur	Einde programma van dag 3 / aan de bar

Donderdag 31-10-24	
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt
09.30 uur	Start programma Lezing Christien Brinkgreve over nieuwe verbeeldingen van moederschap. Hoe woorden te vinden voor de gelaagde en verwarrende ervaringen van moederschap, voor wat tot zwijgen is gebracht, en hoe we via de taal en de verbeelding tot andere verhalen komen. Met gebruikmaking van teksten van Selma Sevenhuijsen, Mineke Schipper, Maya Rasker, Rachel Cusk, <i>Een levenswerk. Over het moederschap</i> .
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Vervolg cursus - zie boven

12.30 uur	Lunch
14.00 uur	Vervolg cursus Voorlezen en bespreken van de door de cursisten geschreven verhalen (1 A4)
15.30 uur	Koffie/thee
15.45 uur	Vervolg cursus - zie boven
17.00 uur	Aan de bar
18.00 uur	Diner
20.00 uur	Vervolg cursus Filosofisch spel om de verbeelding aan het werk te zetten olv Marli Huijjer
21.30 uur	Einde programma van dag 4 / aan de bar

Vrijdag 1-11-24	
Vanaf 07.00 uur	Ontbijt en uitchecken
09.30 uur	Start programma Herneming van de filosofische begrippen (subjectiviteit, ambivalentie en verbeeldingsruimte). Reflectie op de context van de tijd en haar invloed op de denk- en doe-ruimte. Hoe verder?
11.00 uur	Koffie/thee
11.15 uur	Vervolg cursus - zie boven
12.30 uur	Lunch
Aansluitend	Einde cursus